

Controle Plan 2021 de **BUCH**

Inhoudsopgave

1	INHOUDSOPGAVE	2
2	ALGEMEEN	3
2.1	INLEIDING	3
2.2	CONTROLE 2021	3
2.2.1	College	3
2.2.2	Raad	3
2.2.3	Rol accountant	4
2.3	PROCES BEHEERSEN EN INTERNE CONTROLE PLANNEN	4
2.3.1	Processen beheersen	4
2.3.2	Interne controle plannen	4
2.4	ISSUELIJST	5
3	RECHTMATIGHEIDSVERANTWOORDING 2021	5
3.1	VERANTWOORDINGSCRITERIA RECHTMATIGHEID EN GETROUWHEID	5
	<i>Het begrotingscriterium</i>	6
3.1.1	<i>Voorwaardencriterium</i>	6
3.1.2	<i>Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium</i>	6
4	KADERS	7
4.1	BASIS VOOR DE (VERBIJZONDERDE) INTERNE CONTROLE	7
4.2	GOEDKEURINGS-, CONTROLE- EN RAPPORTERINGSTOLERANTIE	7
4.2.1	<i>Toleranties Sisa</i>	8
4.3	NORMEN- EN TOETSINGSKADER	8
	WAT IS DE VIC EN HOE IS DAT INGERICHT?	10
4.4	DOEL VAN HET INTERNE CONTROLEPLAN	10
4.5	INTERNE CONTROLE	10
4.6	VIC	11
4.7	ROLLEN EN VERANTWOORDELIJKHEDEN	12
4.8	ESCALATIEPROCEDURE	12
5	WAT GAAN WE DOEN?	13
5.1	TE CONTROLEREN PROCESSEN	13
5.2	WELKE CONTROLEAANPAK?	16
5.3	BEPALING AANTALLEN WAARNEMINGEN	17
5.4	BEPALEN DEELWAARNEMING BIJ PROCESGERICHTE CONTROLE	18
5.5	BEPALEN DEELWAARNEMING BIJ GEGEVENSGERICHTE CONTROLE	18
5.6	EVALUATIE FOUTEN EN ONZEKERHEDEN	19
5.7	SISA	20
5.8	VASTLEGGEN EN RAPPORTEREN	21
5.9	PLANNING CONTROLEJAAR 2021	22
BIJLAGE 1	INSCHATTING PROCESSEN	24
BIJLAGE 2	COS 610	25
BIJLAGE 3	FORMAT RAPPORTAGE INTERNE CONTROLE	26

2 Algemeen

2.1 Inleiding

Voor u ligt het Interne controleplan BUCH 2021. Met dit plan geeft de BUCH, en daarmee ook de colleges, invulling aan art. 212/213 van de Gemeentewet waarin ze verplicht is zorg te dragen voor de toetsing van de rechtmatigheid van het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie.

Dit plan beschrijft de aanpak van de controle 2021. Vanaf 1 januari 2021 leggen de colleges zelf in de jaarrekening verantwoording af over de rechtmatigheid (een rechtmatigheidsverantwoording). De externe accountant toetst deze en neemt dit mee in zijn oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening. De externe accountant geeft geen oordeel meer over de rechtmatigheid.

De bedrijfsvoering binnen de BUCH is zodanig ingericht, dat naleving van de wet- en regelgeving zichtbaar en toetsbaar wordt vastgelegd. Hier wordt periodiek op gecontroleerd. De resultaten van deze controle bieden de colleges handvatten en inzicht op basis waarvan zij een rechtmatigheidsverantwoording kunnen afleggen; bij voorkeur een verantwoording waarin aangegeven kan worden dat rechtmatig gehandeld is.

2.2 Controle 2021

2.2.1 College

Het college gaat verantwoording afleggen over de naleving van wet- en regelgeving. Hierbij kan gedacht worden aan Europese aanbestedingen, verstrekte subsidies, maar ook aan zaken zoals misbruik en oneigenlijk gebruik van gelden.

Het college stelt jaarlijks zelf een verantwoording op en neemt deze verantwoording op in de jaarrekening.

2.2.2 Raad

Ook de gemeenteraden hebben een rol in de rechtmatigheidsverantwoording: welke grenzen stelt de raad, voor welke fouten/onduidelijkheden wil de raad in het kader van zijn controlerende rol geïnformeerd worden?

De bandbreedte voor de rapportage van afwijkingen (zowel voor fouten als onduidelijkheden) moet tussen 0 en 3% van de totale lasten (inclusief dotaties aan de reserves) bevinden.

We stellen voor het jaar 2021 een percentage van 1% voor, gelijkblijvend aan het percentage dat de accountant hanteert voor zijn oordeelvorming.

2.2.3 Rol accountant

De accountant toetst of de jaarrekening getrouw is. De rechtmatigheidsverantwoording vormt een onderdeel van de jaarrekening en derhalve beoordeelt de accountant of deze verantwoording ook getrouw is.

De verantwoording over de specifieke uitkeringen (SiSa) maken geen onderdeel uit van de rechtmatigheidsverantwoording. Dit aangezien gemeenten hiervoor niet aan de raad verantwoorden, maar aan het Rijk.

Dit betekent ook dat de controle en de oordeelsvorming door de accountant voor dit onderdeel nog steeds betrekking heeft op de getrouwheid én de rechtmatigheid. Onrechtmatigheden in de SiSa-controle tellen derhalve gewoon mee bij de oordeelsvorming van de accountant.

2.3 Proces beheersen en interne controle plannen

2.3.1 Processen beheersen

Het project Procesmanagement is eind 2020 beëindigd. De financiële processen, onderdeel van de verbijzonderde controle zijn allemaal beschreven en opgenomen in BlueDolphin. Hiermee is de opzet van het proces vastgelegd.

Vanaf 2021 is procesmanagement geïmplementeerd, de domeinen zijn zelf verantwoordelijk voor het continu actualiseren en optimaliseren van processen. Jaarlijks worden de processen herijkt en waar nodig aangepast in BlueDolphin.

Er is een centraal loket ingericht met een procescoördinator en –verbeteraar die de domeinen hieronder adviseert en ondersteunt.

Bij de overdracht van het project zijn er verschillende rollen binnen de organisatie benoemd:

Proceseigenaar: eindverantwoordelijk voor de resultaten van het proces. Dit zijn binnen de BUCH de teammanagers of domeinmanagers.

Procesbeheerder: verantwoordelijk voor het verbeteren en up to date houden van het proces en de bijbehorende informatie. Vaak is dit een senior medewerker.

Procesmedewerker: de medewerkers binnen het proces. Zij zijn verantwoordelijk voor het dagelijkse werk

Procesverbeteraar/-coördinator: iemand die buiten de inhoud staat en de proceseigenaar, procesbeheerder en procesmedewerkers faciliteert bij het verbeteren en vastleggen van processen.

Super users: zij hebben bewerkingsrechten binnen BlueDolphin en kunnen reeds beschreven processen aanpassen en nieuwe processen modelleren. Om super user te worden moet de training BlueDolphin gevolgd zijn.

2.3.2 Interne controle plannen

De interne controle plannen per domein zijn beoordeeld en aangepast voor het controlejaar 2021.

2.4 Issuelijst

De accountant heeft bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van haar controle, we hebben daarnaast ook zelf aandachtspunten geconstateerd in onze controle. Deze punten zijn opgenomen in de lijst 'voortgang issues 2021', die samen met het rapport over de interne controle periodiek wordt besproken in het MT BUCH.

Nieuw in 2021 is dat de colleges na elk tertiaal geïnformeerd worden over de uitkomsten van de interne controle. Een rapportage over de maanden januari t/m april in juli, de maanden mei t/m augustus in november en de maanden september tot en met december in februari, voor de start van de controle accountant jaarrekening.

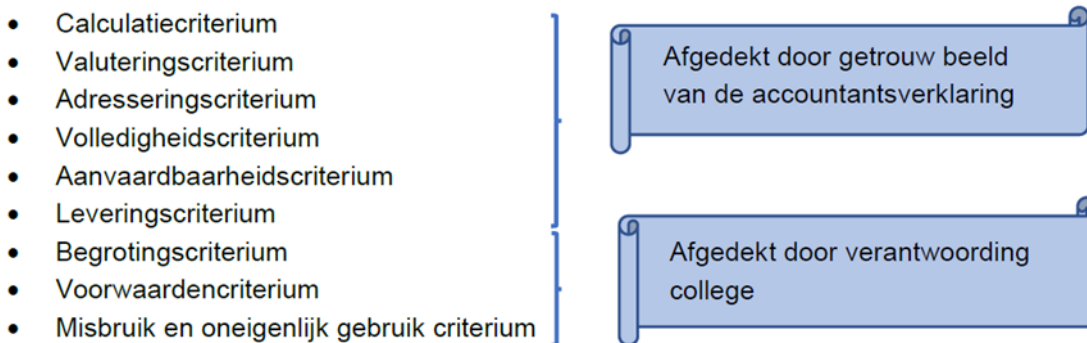
De rapportage bevat de belangrijkste bevindingen van de uitgevoerde controles van de financiële processen, opgenomen in het interne controle plan, de daaruit naar voren gekomen fouten en onduidelijkheden in het kader van de rechtmatigheid. De business controller bespreekt de voortgang van deze issues met de domeinmanager, in het domein MT.

3 Rechtmatigheidsverantwoording 2021

3.1 Verantwoordingscriteria rechtmatigheid en getrouwheid

Er worden negen aspecten van rechtmatigheid onderscheiden, zes criteria worden afgedekt door de controle van de accountant, immers de accountant blijft de jaarrekening controleren op getrouwheid. Drie criteria vallen onder de rechtmatigheidsverantwoording.

Onderstaand schema geeft een beeld welke criteria onder de rechtmatigheidsverantwoording vallen.

M.b.t. de rechtmatigheid moet verantwoording worden afgelegd over:

- Begrotingscriterium.
- Voorwaardencriterium
- Misbruik- en oneigenlijk gebruik criterium;

Dit zal nadrukkelijk terugkomen bij de VIC.

Het begrotingscriterium

Als blijkt dat de gerealiseerde lasten zoals weergegeven in de jaarrekening hoger zijn dan de geraamde bedragen met inbegrip van de laatste begrotingswijziging, is –voor zover het de begrotingsoverschrijdingen betreft –mogelijk sprake van onrechtmatige financiële beheers handeling.

Controle op begrotingscriteria is niet specifiek opgenomen in de VIC. Via de P&C documenten wordt het college en de raad geïnformeerd over de uitputting van de budgetten. Indien er een begrotingsoverschrijding verwacht wordt accordeert de raad de begroting mutatie. Uiteindelijk in de jaarrekening vindt de definitieve verantwoording plaats.

3.1.1 Voorwaardencriterium

Het voorwaardecriterium heeft betrekking op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheers handelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.

Controle op het voorwaarde criterium is opgenomen in de VIC. De checklisten zijn ingericht met controle aspecten uit de wet- en regelgeving.

3.1.2 Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

De gemeente dient een uitspraak te doen in hoeverre het M&O beleid ook feitelijk wordt nageleefd en of de getroffen maatregelen werken. De basis daarvoor ligt in belangrijke mate bij de uitkomsten van de intern al uitgevoerde controles en evaluaties.

De organisatie heeft een verantwoordelijkheid voor het vermijden en ontdekken van fraude. Binnen de organisatie heeft een inventarisatie plaatsgevonden van frauderisico's. Daarbij is ook nagegaan welke beheersmaatregelen aanwezig zijn. Indien de beheersmaatregelen nog niet zijn opgenomen in de VIC, breiden we de verbijzonderde interne controle uit.

Het beeld van frauderisico's, en de beheersing daarvan agenderen we jaarlijks in controle-overleg, MT/Directie, Raad van secretarissen en via de DVO-gesprekken met de verschillende colleges. Oogmerk hierbij is om, naast het actueel houden van de frauderisicoanalyse, de alertheid op frauderisico's binnen de geledingen van onze organisatie te stimuleren en aan te spreken.

4 Kaders

4.1 Basis voor de (verbijzonderde) interne controle

De gemeenteraden en het bestuur hebben de verordeningen ex artikel 212 Gemeentewet vastgesteld met de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vastgesteld. Deze verordeningen waarborgen dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan. In artikel 19 (Bergen, Castricum en Heiloo of artikel 15 (BUCH en Uitgeest) wordt ingegaan op het aspect 'Interne controle'.

In dit VIC-plan is op basis van deze artikelen uit de financiële verordeningen nader uitgewerkt hoe de VIC binnen de 5 bedrijven is georganiseerd.

4.2 Goedkeurings-, controle- en rapporteringstolerantie

De reikwijdte van het plan wordt bepaald op basis van met de raad afgesproken goedkeurings- en rapporteringstoleranties. Voor het opstellen van het VIC-plan zoekt de VIC (hierna VIC) aansluiting bij deze percentages. Hiervoor wordt gekozen om te bewerkstelligen dat de externe accountant zoveel mogelijk gebruik kan maken van de VIC, waardoor de inspanningen van de externe accountant zoveel mogelijk beperkt kunnen worden.

De eisen aan de accountantscontrole vloeien voort uit de controleverordening ex art. 213 Gemeentewet en zijn bij de werkorganisatie BUCH en de gemeenten Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo uitgewerkt in het controleprotocol. Daarnaast is daar ook de rapporteringstolerantie (individuele fouten of onzekerheden waarover het bestuur/de gemeenteraad geïnformeerd wil worden). In de controleprotocollen zijn de volgende goedkeuringstoleranties (gebaseerd op het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)) en rapporteringstoleranties opgenomen:

Oordeel controleverklaring accountant	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$>1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$>3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Voor de rechtmatigheidsverantwoording hanteren we hetzelfde percentage als wat de accountant hanteert voor de vier gemeenten en de BUCH voor de controle op getrouwheid, namelijk 1%. Dit zorgt dat er eenduidigheid is in de controles die de organisatie zelf uitvoert. Indien we hetzelfde percentage hanteren als de accountant, kan de accountant gebruik maken van de controle die de organisatie heeft uitgevoerd.

Op basis van de programmabegroting 2021 voor de gemeenten betekent dit dat de goedkeuringstoleranties voorlopig¹ als volgt zijn:

Goedkeuringstolerantie voor:	Bergen	Uitgeest	Castri-cum	Heiloo	BUCH
rechtmatigheidsverantwoording					
Fouten in de jaarrekening	830	266	769	593	719
Onduidelijkheden in de jaarrekening	830	266	769	593	719
Controle verklaring accountant					
Fouten in de jaarrekening	830	266	769	593	719
Onzekerheden in de controle	2.492	798	2.307	1.780	2.156
Rapporteringstolerantie	75	75	50	75	75

x € 1.000

4.2.1 Toleranties Sisa

Op basis van de meest recente Nota verwachtingen accountantscontrole (behorende bij de jaarlijkse SiSa-circulaire) is de controletolerantie voor SiSa per specifieke uitkering € 125.000 en is de rapporteringstolerantie voor SiSa als volgt:

- € 12.500 indien omvang specifieke uitkering < € 125.000,
- 10% van omvang specifieke uitkering indien omvang specifieke Uitkering > € 125.000 en < € 1.000.000 en
- € 125.000 indien omvang specifieke uitkering > € 1.000.000

(Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2020 d.d. 21-1-2021).

4.3 Normen- en toetsingskader

Het normenkader voor een rechtmatigheidsverantwoording betreft de inventarisatie van de voor de verantwoording relevante regelgeving, van andere overheden en van de gemeente zelf. Het normenkader moet actueel worden gehouden en worden aangepast op basis van nieuwe wet- en regelgeving. De inventarisatie van regelgeving bestaat uit externe- en gemeentelijke regelgeving. Onder gemeentelijke regelgeving worden verordeningen, raads- en collegebesluiten verstaan.

Bij wettelijke bepalingen zijn alleen de financiële beheershandelingen van belang, zoals bijvoorbeeld Europese aanbestedingsrichtlijnen.

Voor verordeningen geldt dat alle verordeningen, voor zover die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen, onderdeel uitmaken van het normenkader. Andere besluiten van de raad, dus niet zijnde verordeningen, met een kaderstellend karakter en die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen, zijn ook een verplicht onderdeel van het normenkader.

Collegebesluiten vallen niet onder de rechtmatigheidscontrole, tenzij de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of raadsbesluiten c.q. verordeningen.

¹ Voorlopig, omdat de goedkeuringstolerantie uiteindelijk wordt bepaald door de externe accountant op basis van de werkelijke cijfers in de gemeentelijke jaarrekening bij afgifte van de controleverklaring. Dit betekent dat wanneer de werkelijke lasten (incl. reservedotaties) lager zijn dan de begroting er mogelijk extra controlewerkzaamheden uitgevoerd dienen te worden.

Het normenkader is opgenomen in het controleprotocol van de werkorganisatie BUCH en de 4 gemeenten en wordt jaarlijks aan het eind van het jaar als totaaloverzicht door het college/de directie ter informatie naar de raad/ het bestuur gebracht.

Het *normenkader* bestaat uit:

- Externe regelgeving;
- Gemeentelijke verordeningen;
- Raads- en collegebesluiten, voor zover zij een nadere uitwerking zijn van hogere wet- en regelgeving en betrekking hebben op de financiële beheers handelingen;
- De programmabegroting van de individuele gemeenten;
- De programmabegroting BUCH.

Bij de belangrijkste regelingen worden de artikelen geïnventariseerd die betrekking hebben op recht, hoogte en duur, het zogenaamde voorwaarden criterium.

Wat is de VIC en hoe is dat ingericht?

4.4 Doel van het Interne Controleplan

Het doel van het Interne Controleplan is om een adequate inrichting en uitvoering van onze werkzaamheden te waarborgen. Doel van het uitvoeren van de interne controle is om uiteindelijk een uitspraak te kunnen doen omtrent de rechtmatigheid.

Tevens trachten wij een maximale aansluiting te realiseren tussen de uitgevoerde VIC en door de extern accountant te verrichten werkzaamheden. Basis hierbij is dat de VIC vast wil stellen of de organisatie 'in control' is én het voor de extern accountant mogelijk maken om gebruik te maken van de werkzaamheden van onze VIC.

Het Intern Controleplan biedt de basis om jaarlijks te bezien welke processen onderdeel van de VIC uitmaken en wat de diepgang van de VIC werkzaamheden zal zijn. De VIC functionaris voert in samenwerking met de business controllers van het betreffende domein, én in overeenstemming met het vastgesteld Intern Controleplan, de VIC uit om de rechtmatigheid vast te stellen en beoordeelt of de risico's met betrekking tot financieel kritische processen beheerst worden. De resultaten van de VIC en eventuele (aanvullende) onderzoeken geven informatie over in hoeverre de BUCH beheersing heeft over haar financiële bedrijfsvoering, oftewel 'in control' is. Daarnaast vormt de VIC een basis voor de uitspraak die het college in de jaarrekening moet opnemen in haar rechtmatigheidsverantwoording.

4.5 Interne controle

De procesbeheersing wordt geborgd binnen de teams onder de verantwoordelijkheid van de proceseigenaren. De proceseigenaren zijn primair verantwoordelijk voor het borgen van en zichtbaar maken van de beheersmaatregelen in de processen. Tevens is de proceseigenaar verantwoordelijk voor de opvolging van de aanbevelingen van de externe accountant en de VIC.

Het doel van de interne controle is procesbeheersing in de lijn. De interne controle is een controle op de beheersmaatregelen die door de lijnorganisatie onder de verantwoordelijkheid van de proceseigenaar doorlopend wordt uitgevoerd. De beheersmaatregelen zijn gebaseerd op de geïdentificeerde risico's in het proces. De beheersmaatregelen in het proces zijn het meest duidelijk te omschrijven door invulling te geven aan de W-vragen: 'wie doet wat, waarom, wanneer, waarmee en met welk doel?'. De proceseigenaar draagt zorg voor een adequate interne controle op basis van wetgeving, gedelegeerde bevoegdheden, functiescheiding, vier-ogen-principe, raadsbesluiten e.d. om onvolkomenheden in de uitvoering van de bedrijfsvoering tijdig op te sporen en te herstellen.

4.6 VIC

VIC is het onafhankelijk vaststellen of de interne controle (controle binnen de processen) is uitgevoerd en de beheersmaatregelen voldoende hebben gewerkt.

Tijdens de VIC wordt door proces- en gegevensgerichte controles onafhankelijk getoetst.

Toetsing van de naleving van de interne controle met gebruik van de VIC is voornamelijk gericht op processen met financiële risico's.

De VIC wordt uitgevoerd om:

- te waarborgen dat onze organisatie rechtmatig werkt volgens de wet en/of onze eigen verordeningen;
- te waarborgen dat de in de administratie/jaarrekening opgenomen gegevens juist, tijdig en volledig zijn verantwoord;
- te waarborgen dat de baten en lasten en de balansmutaties die in de administratie/jaarrekening worden verantwoord in overeenstemming met wetten en overige regels tot stand zijn gekomen (rechtmatigheid);
- te waarborgen dat wij onze processen beheersen en financiële risico's voldoende zijn afgedekt door adequate beheersmaatregelen;
- te waarborgen dat de interne beheersmaatregelen werken;
- te waarborgen dat we onze financiële middelen beheersen.
- aanbevelingen te kunnen geven voor het verbeteren van de kwaliteit van de processen;
- de externe controle voor te bereiden c.q. te ondersteunen.

We richten ons met de VIC in op de controle van de beheersing van de belangrijkste risico's op het gebied van financiële rechtmatigheid en getrouwheid. De proceseigenaren blijven er voor verantwoordelijk dat de risico's voldoende zijn afgedekt. De rol van de VIC is om dit door middel van testwerkzaamheden vast te stellen. Dit betekent dat wij op basis van risicoanalyses bepalen welke processen en geldstromen significant zijn qua financiële omvang en qua foutkans. Vanuit de directie/het college kunnen, in aanvulling hierop, eventueel additionele onderwerpen worden aangedragen ten behoeve van de VIC.

4.7 COS 610

Bij de laatste doelstelling dient nog wel het volgende opgemerkt te worden. Met ingang van het boekjaar 2014 zijn Nadere voorschriften Controle en Overige Standaarden (Nv COS) voor de accountantscontrole van toepassing. Een van de aangepaste standaarden betreft COS 610 die het steunen door de accountant op door de organisatie zelf uitgevoerde auditwerkzaamheden behandelt. De accountant evalueert en test de door de internal auditor uitgevoerde werkzaamheden om zich ervan te overtuigen dat de werkzaamheden toereikend zijn voor hun doelstellingen en om vast te stellen welke eigen werkzaamheden de accountant nog moet uitvoeren. Om als externe accountant volledig te kunnen steunen op de VIC dient de VIC aan een aantal eisen te voldoen. Deze zijn uitgewerkt in bijlage 2. Op dit moment kan de externe accountant niet volledig steunen op de VIC maar wel in belangrijke mate gebruik van maken. Overigens is het bij andere gemeenten in het land niet anders.

4.8 Rollen en verantwoordelijkheden

In onderstaande tabel staan de functionarissen die een rol hebben binnen de VIC en de omschrijving van hun rol.

Wat	Wie
Coördinatie controles	Business controller interne beheersing (VIC)
Procesverantwoordelijke	Domeinmanagers
Uitvoerder IC en opstellen controlerapportage	Onafhankelijk gepositioneerde specialist interne controle (financiële processen) of medewerker van de vakafdeling, uiteraard niet betrokken bij de inhoudelijke uitvoering (overige processen)
Advisering interne controle	Business controller
Lijncontrole	Business controller interne beheersing (VIC)
Review uitgevoerde IC	Business controller interne beheersing (VIC)
Uitvoering VIC	Business controller interne beheersing (VIC)
Audit controle	Business controller interne beheersing (Internal auditor)
Samenstellen managementrapportage t.b.v. MT BUCH	Business controller interne beheersing (Internal auditor)
Samenstellen periodieke rapportages t.b.v. college, bestuur,	Business controller interne beheersing (Internal auditor)
Bespreken implementatie en adviseren voortgang verbeteringen aanbevelingen n.a.v. de VIC	Business controller i.s.m. Business controller interne beheersing

4.9 Escalatieprocedure

De concerncontroller heeft een signalerende en adviserende rol en heeft in dit kader direct een escalatie rol naar MT BUCH of bestuur BUCH. De gemeentecontroller en ook de business controllers hebben een signalerende rol naar de betreffende wethouder en de gemeente controller heeft tevens een adviserende rol bij de audit commissie.

5 Wat gaan we doen?

5.1 Te controleren processen

Voor de bepaling van de processen maken we gebruik van de informatie in de financiële administratie (Key). Voor de bepaling van de te controleren processen maken we gebruik van begrotingscijfers (primair inclusief eventuele wijzigingen tot op dat moment). Op basis van de economische categorieën delen we deze in bij de verschillende processen. Op basis van de omvang (kwantitatief) en op basis van een risicoanalyse (kwalitatief) bepalen we welke processen we voor dit jaar in de VIC betrekken.

Bij de risicoanalyse zijn een aantal elementen van toepassing voor de beoordeling van de risico's:

- Potentieel frauderisico;
- Bevindingen VIC en accountant in voorgaande jaren;
- Politiek gevoelige zaken;
- Schattingselementen.

Op basis van de omvang en de risicoanalyse bepalen we of we een proces wel of niet in de VIC betrekken. Het is dus mogelijk dat we materiële posten niet in de VIC betrekken en niet materiële processen wel in de VIC betrekken, te allen tijde onderbouwd.

In bijlage 3 hebben we aangegeven welke processen we voor 2021 wel en niet in de VIC betrekken.

De volgende processen worden opgenomen in de VIC:

1. Inkopen en (Europees) Aanbestedingsbeleid
2. Inhuur
3. Crediteuren/betaalproces
4. Debiteuren
5. Huur- en pacht opbrengsten
6. Belastingen/heffingen
7. Omgevingsvergunningen
8. Personeels- en salarisadministratie
9. Declaratie personeel
10. Verstreken subsidies
11. Ontvangen subsidies
12. Grondexploitatie
13. Burgerleges
14. Sociaal domein
 - a. Participatiewet
 - b. Wmo
 - c. Jeugdhulp
15. Leerlingenvervoer
16. Begrotingswijzigingen
17. BTW
18. Verbonden partijen

19. IT Audit KEY2 en Suite4

- a. Management en organisatie
- b. Operationeel beheer
- c. Continuïteit
- d. 4-ogenprincipe

20. SISA

- a. Toeslagen problematiek
- b. Reductie energiegebruik
- c. OAB (Onderwijsachterstandenbeleid)
- d. Stimulering Verkeersmaatregelen
- e. Extern advies Warmtetransitie
- f. Gebundelde uitkering
- g. BBZ (Besluit Bijstand Zelfstandigen)
- h. TOZO
- i. SPUK Sportvrijstelling
- j. SPUK Sportakkoord
- k. Vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp
- l. Subsidieregeling sanering verkeerslawaaai

21. Aansluitingen

- a. Aansluiting burgerzaken
- b. Aansluiting verstrekte subsidies
- c. Aansluiting huur opbrengsten
- d. Aansluiting begraafplaatsadministratie
- e. Aansluiting parkeren
- f. Aansluiting Grex
- g. Aansluiting salaris administratie
- h. Aansluitingen sociaal domein
- i. Aansluiting Wabo

Het is niet noodzakelijk om elke proces meerdere keren per jaar te toetsen. De controlefrequentie is mede afhankelijk van de geïdentificeerde risico's en de geïdentificeerde omvang van zowel het risico als de financiële impact van de processen (zie bijlage 1). Deze frequentie is weergegeven in onderstaande figuur:

Risico analyse processen

hoog	6, 18	16, 17, 19	3, 4, 10	8, 11, 14		1, 2
			5	12		
financiële impact		20				
						7
laag		9		13, 15		
	laag	risicovol proces				hoog

5.2 Welke controleaanpak?

In beginsel zijn er twee soorten controlebenaderingen voor de VIC om te komen tot een conclusie over het proces, de eventuele ondersteunende IT-applicatie daarbij en de uit het proces voortvloeiende financiële transacties: **procesgericht of gegevensgericht**

In het proces van controle zijn vier stappen te onderscheiden:

1. **Toetsen van de opzet:** op basis van de procesbeschrijving in BlueDolpin stellen we vast of het proces in de basis goed is ingericht. Daarbij stellen we vast dat er voldoende functiescheidingen zijn om het potentiële risico te beheersen. Deze stap voeren we uit aan de hand van de reeds bestaande procesbeschrijvingen welke we bespreken (en waar nodig actualiseren) aan de hand van interviews met betrokken medewerkers;
2. **Toetsen van het bestaan:** bij het bestaan stellen we vast dat de beschreven AO/IB ook daadwerkelijk bestaat. Dit voeren we uit door een lijncontrole (“from cradle to grave”) waarbij we vaststellen of de beschreven processtappen, die zijn vastgelegd in BlueDolphin, zichtbaar zijn uitgevoerd. Bij het uitvoeren van een lijncontrole selecteren wij één item gedurende de controleperiode. Van de betreffende selectie vergaren wij alle relevante documenten vanaf initiatie tot aan afronding;
3. **Toetsen van de werking:** hierbij stellen we, met deelwaarnemingen, vast dat de processtappen conform de beschreven opzet juist zijn uitgevoerd. Hierbij stellen we dus niet alleen vast of de stap zichtbaar is uitgevoerd maar ook dat deze juist is uitgevoerd. De testwerkzaamheden voeren wij uit op basis van inlichtingen in combinatie met andere controlewerkzaamheden. Andere controlewerkzaamheden zouden kunnen zijn: inspectie, waarneming, externe bevestiging, herberekening, het opnieuw uitvoeren.
4. **Gegevensgerichte controles:** aan de hand van deelwaarnemingen stellen we vast of de transacties juist, volledig en rechtmatig zijn verwerkt. Hiertoe hanteren we checklists die zorgdragen voor een gestructureerde aanpak met alle toets punten.

Bij het uitvoeren van de gegevensgerichte werkzaamheden dienen wij controle-informatie te verkrijgen of de transacties juist, volledig en rechtmatig zijn verwerkt.

Voor de bepaling van de steekproeven maken we gebruik van de CMA tool van Deloitte.

Daarnaast kunnen we specifieke elementen selecteren op diverse gronden, voorbeelden hiervan zijn:

- Elementen van hoge waarde of elementen van cruciaal belang; wij kunnen beslissen om specifieke elementen binnen een populatie te selecteren omdat ze een grote waarde vertegenwoordigen of een ander kenmerk vertonen, bijvoorbeeld elementen die ongebruikelijk of bijzonder risicogevoelig zijn of die in het verleden aan fouten onderhevig waren;
- Alle elementen boven een bepaald bedrag. Wij kunnen besluiten om elementen te onderzoeken waarvan de geboekte waarden een bepaald bedrag overschrijden teneinde een groot gedeelte van het totale bedrag van een transactiestroom of rekeningsaldo te verifiëren;
- Elementen gericht op het verkrijgen van informatie. Wij kunnen elementen onderzoeken om informatie te verkrijgen over zaken zoals de aard van de transacties.

Bovenstaande dient tevens ter onderbouwing van de door ons gemaakte keuzes om tot de te toetsen elementen te komen. Voorbeelden zouden kunnen zijn Europese aanbestedingen of memoriaal boekingen.

Voor de 5 bedrijven is in de basis een procesgerichte controleaanpak het 'ideaalbeeld', dan worden immers via een goedwerkend proces/ IT-applicatie dagelijks de risico's afgevangen. Echter, als het proces of de IT-applicatie in de basis niet (helemaal) 'waterdicht' is kan via gegevensgerichte werkzaamheden alsnog –achteraf- een conclusie worden geformuleerd over de gedane financiële transacties via dat proces of de IT-applicatie. In enkele gevallen kunnen gegevensgerichte controlewerkzaamheden bovendien voor de VIC ook efficiënter zijn om toe te passen dan procesgerichte controlewerkzaamheden.

Voor alle processen die we als materieel hebben aangemerkt (zie bijlage 1) stellen we de opzet en bestaan vast. Op basis daarvan bepalen we de verdere aanpak. De stappen leiden tot bepaalde aantallen waarnemingen in het kader van de gegevensgerichte werkzaamheden.

5.3 Bepaling aantallen waarnemingen

Zoals in paragraaf 4.2 is aangegeven voeren we deelwaarnemingen uit bij de toetsing van de werking van de AO/IB én bij de gegevensgerichte controles. Doelstelling is om de controlecapaciteit zo efficiënt en effectief mogelijk in te zetten, waarbij het streven is om de deelwaarnemingen in aantallen zo veel mogelijk te beperken. We streven naar een zo gering mogelijk aantal deelwaarnemingen met een zo hoog mogelijke verkregen zekerheid.

De omvang van de testwerkzaamheden voor de werking bepalen wij mede op basis van de volgende elementen:

- De frequentie van uitvoering van de interne beheersingsmaatregel;
- De verwachte mate van afwijkingen van een interne beheersingsmaatregel;
- De aard en omvang van het risico waarop de interne beheersingsmaatregel betrekking heeft.

Indien wij op basis van deze elementen een verhoogd risico identificeren dan vertaalt zich dat door in het verhoogd aantal waarnemingen (tests) van de effectieve werking van de interne beheersing. Het inschatten van de risico's en het bepalen van de omvang van de test aantallen zal uiteindelijk altijd berusten op professionele oordeelsvorming van de interne auditfunctie. De gekozen controle-aanpak en steekproefomvang per proces is vastgelegd in het controleplan per domein.

5.4 Bepalen deelwaarneming bij procesgerichte controle

Wij hanteren een gelijkmatige spreiding over de controleperiode van de te selecteren transacties of documenten waarop de te toetsen interne beheersingsmaatregel betrekking heeft.

Schema test aantallen:

Frequentie van de interne beheersingsmaatregel	Minimum aantal waarnemingen (tests) van de effectieve werking van de interne beheersingsmaatregel
Meerdere keren per dag	25 tot 60
Dagelijks	20 tot 40
Wekelijks	5 tot 15
Maandelijks	2 tot 5
Per kwartaal	2
Per halfjaar	1
Jaarlijks	1
Geprogrammeerde procedure (afhankelijk van de uitkomsten van de tests van de algemene IT- beheersingsmaatregelen)	1

5.5 Bepalen deelwaarneming bij gegevensgerichte controle

Bij de gegevensgerichte werkzaamheden maken we in principe gebruik van een tool die Deloitte Accountants (tool is beschikbaar gesteld door Deloitte) gebruikt voor het bepalen van de deelwaarneming. De tool is een Excel bestand waarin een aantal variabelen ingevoerd moeten worden:

- Naam van het proces of de post
- De monetary precision, ofwel de controletolerantie
- De extent of test, dat betreft de keuze voor de controleaanpak waarbij onderscheid gemaakt kan worden tussen:
 - Low risk
 - Normal risk
 - Risk and not relying on controls
 - Risk and relying on controls
 - Significant risk and relying on controls
 - Significant risk and not relying on controls
- Alle items welke onderdeel vormen van de te controleren populatie.

Door invulling van deze tool selecteert de tool de te controleren items. Op deze manier is de deelwaarneming altijd objectief bepaald en onderbouwd.

Bij de uitvoering en vastlegging van onze werkzaamheden zullen wij concreet onze afwegingen documenteren op basis waarvan wij tot het aantal waarnemingen zijn gekomen.

5.6 Evaluatie fouten en onzekerheden

Bij de evaluatie van de bevindingen zijn de volgende criteria van belang om te bepalen of eventueel bijsturing of uitbreiding van de steekproef moet plaatsvinden:

- betreft het een unieke, incidentele of structurele fout/onzekerheid?
- is de fout/onzekerheid kwalitatief of kwantitatief?
- heeft de fout/onzekerheid betrekking op getrouwheid- en/of rechtmatigheid aspecten?

Uniek, Incidenteel of structureel

Van een incidentele fout is sprake als het een toevallige fout betreft, maar wel vaker kan voorkomen. Een unieke fout is een fout die één keer voor kan komen. Van een structurele fout is sprake als de oorzaak van de fout is gelegen in (onderdelen van) het systeem van uitvoering, waardoor fouten met een (zeker) herhalingskarakter (kunnen) optreden. Het voorgaande is ook toepassing op onzekerheden in de controles.

Om vast te stellen of er sprake is van een incidentele, unieke of structurele fout wordt op basis van de omvang van de post in euro's én de aantallen een aanvullende steekproef bepaald. Deze aanvullende controlewerkzaamheden beperkt zich tot het vaststellen of deze geconstateerde fout vaker is voorgekomen en betreft geen volledige extra interne controle.

Bij de rechtmatigheidscontrole wordt nagegaan of de fout een financiële beheershandelingen is die in strijd met externe regelgeving dan wel dat in strijd met de interne regelgeving is gehandeld.

In tegenstelling tot geconstateerde fouten met betrekking tot interne regelgeving kan het handelen in strijd met externe regelgeving meestal niet meer of zeer moeilijk door de gemeente worden gerepareerd.

Kwalitatieve of kwantitatieve fout

Een kwalitatieve fout is een fout die niet direct een financiële consequentie heeft. Het te laat indienen van de verantwoording door de gesubsidieerde instelling is een voorbeeld van een kwalitatieve fout. Het is wel mogelijk dat in de toekomst financiële consequenties aan deze kwalitatieve fout worden verbonden.

Een kwantitatieve fout heeft direct financiële consequenties en weegt mee in de oordeelsvorming van de accountant over de getrouwheid en rechtmatigheid van de verantwoording. Het te hoog verstrekken van een uitkering is een voorbeeld van een kwantitatieve fout.

Getrouwheid, rechtmatigheid of beide?

Bij de geconstateerde fouten/onzekerheden dient ook vastgesteld te worden of sprake is van getrouwheids- en/of rechtmatigheidsfouten. Getrouwheidsfouten zijn per definitie ook rechtmatigheidsfouten, maar er zijn ook fouten die alleen rechtmatigheidsfouten zijn (bijvoorbeeld een verkeerde aanbesteding). Geconstateerde fouten/onzekerheden pellen we op basis van bovenstaande af en bepalen dan de vervolgstappen voor de interne controle. Het vervolg kan bestaan uit extrapoleren, uitbreiden of stoppen en is situatieafhankelijk.

5.7 Sisa

De Sisa verantwoording valt onder de (verbijzonderde) interne controle. Een onderdeel van de jaarrekening is de vaststelling van de rechtmatigheid van de Sisa uitkeringen. De site van het ministerie van Binnenlandse Zaken geeft een lijst met te verantwoorde specifieke uitkeringen. Indien gedurende het jaar 2021 bekend wordt dat er nieuwe specifieke uitkeringen zijn, worden deze processen toegevoegd aan de VIC.

Risicoanalyse Sisa

Sisa schrijft voor dat alle specifieke uitkeringen onderdeel uitmaken van een risicoanalyse. Om tot een inschatting te komen kan gebruik gemaakt worden van:

- bevindingen uit voorgaande jaren (reguliere interne controlewerkzaamheden)
- beschrijving risico's en beheersmaatregelen per proces
- Initiële cijferbeoordeling

Aanvullende controles Sisa

Naast de steekproef in de interne controle zijn er nog meer controles nodig voor de Sisa. Dit zijn onder meer:

- Aanvullende deelwaarnemingen bij geconstateerde gebreken in de naleving van de procedures/leemten in de beheersmaatregelen;
- Afsluitende controles waaronder:
 - Aansluiting verantwoording met financiële administratie
 - Aansluiting verantwoording met eventuele sub administratie
 - Interne controle op specifieke aspecten van de betreffende regeling

5.8 Vastleggen en rapporteren

Vastleggen

De vastlegging van de VIC vindt plaats in daarvoor ontwikkelde formats. In deze formats zijn de controlepunten opgenomen. De data van de VIC worden opgeslagen op de centrale plek op de B-schijf in een generiek ingerichte mappenstructuur

De opgeslagen data bestaat uit:

- Lijncontroles.
- Procesbeschrijvingen
- Vastleggingsdocument en onderbouwing met deelwaarneming(en) en bevindingen testwerkzaamheden.
- Rapportage aan de teammanager.
- Rapportage aan MT BUCH.
- Rapportages aan college/bestuur

Op basis van gesprekken met de proceseigenaar vindt er hoor en wederhoor plaats, en wordt de betrokkenheid ten aanzien van een effectieve werking van de administratieve organisatie en maatregelen van interne beheersing vergroot.

Inhoud rapportage

De medewerker Interne controle stelt in samenwerking met de business controller een rapportage op (inclusief eventuele bijlagen) die inzage moet geven in:

- De omvang en aard van de uitgevoerde controles;
- De geconstateerde fouten en onzekerheden op detailniveau (financieel/niet financieel, herstelbaar/niet herstelbaar, wel/niet rechtmatig en wel/niet getrouw);
- Een kwantificering van de fouten per proces plus de beantwoording van de vraag of en zo ja waar men financieel risico loopt.
- Een nadere analyse van de tekortkomingen (oorzaken, incidenteel/structureel, intern/extern verantwoordingsaspect);
- Conclusie en aanbevelingen (herstellen ja/nee, aanpassing beheersmaatregel in proces noodzakelijk ja/nee en zo ja, hoe, aanpassing verordening nodig ja/nee);
- Informatie over tijdigheid van de interne controle;
- De voortgang ten aanzien van eerdere verbeteringsvoorstellen (opgepakt ja/nee, doorgevoerd ja/nee, resultaten bereikt ja/nee)

Voor deze rapportage is een format beschikbaar (zie bijlage 3).

Na het uitvoeren van de interne controle door de domeinen wordt de rapportage beoordeeld door de business controller interne beheersing de VIC uitgevoerd . De business controller interne beheersing (VIC) stelt een rapportage VIC op voor de internal auditor.

Frequentie rapportage

De rapportagefrequentie van de interne controle rapportages loopt synchroon met de onderzoeksperioden.

5.9 Planning controlejaar 2021

	Stap	Wat	Wie	Datum gereed
1	IC tertiaal 1 gereed	De teammanagers leveren de rapportage interne controle aan de Business controller interne beheersing.	Teammanagers	24-5
2	Verbijzonderde Interne controle (VIC) gereed	De Business controller interne beheersing voert de verbijzonderde interne controle (VIC) uit, rapporteert de uitkomst aan de internal auditor en informeert de teammanagers	BC IB	7-6
3	Rapportage audit gereed	De internal auditor beoordeelt de VIC's en stelt een rapportage op voor het MT BUCH	internal auditor	21-6
4	Bespreken rapportage en issuelijst	Business controllers bespreken rapportage in het domein MT	Businesscontroller, MT domein	21-6
5	Bespreken rapportage en issuelijst	De internal auditor bespreekt de issuelijst in MT BUCH	Internal auditor, MT BUCH	28-6
6	Bespreking issuelijst	De concerncontroller bespreekt de aangepaste issuelijst n.a.v. de rapportage VIC in bestuur	Concerncontroller, bestuur	6-7
7	Bespreken rapportage en issuelijst	De rapportage over 1 ^e tertiaal wordt besproken in het college	Internal auditor/college	6-7
8	IC tertiaal 2 gereed	De teammanagers leveren de rapportage interne controle aan de Business controller interne beheersing.	Teammanagers	20-9
9	Verbijzonderde Interne controle (VIC) gereed	De Business controller interne beheersing voert de verbijzonderde interne controle (VIC) uit, rapporteert de uitkomst aan de internal auditor en informeert de teammanagers	BC IB	4-10
10	Rapportage audit gereed	De internal auditor beoordeelt de VIC's en stelt een rapportage op voor het MT BUCH	internal auditor	18-10
11	Bespreken rapportage en issuelijst	Business controllers bespreken rapportage in het domein MT	Businesscontroller, MT domein	5-10 t/m 18-10
12	Bespreken rapportage en issuelijst	De internal auditor bespreekt de issuelijst in MT BUCH	Internal auditor, MT BUCH	18-10
13	Bespreking issuelijst	De concerncontroller bespreekt de aangepaste issuelijst n.a.v. de rapportage VIC in bestuur	Concerncontroller, bestuur	26-10
14	Bespreken rapportage en issuelijst	De rapportage over 2 ^e tertiaal wordt besproken in het college	Internal auditor college	26-10

	Stap	Wat	Wie	Datum gereed
15	IC tertiaal 3 gereed	De teammanagers leveren de rapportage interne controle aan de Business controller interne beheersing.	Teammanagers	7-3
16	Verbijzonderde Interne controle (VIC) gereed	De Business controller interne beheersing voert de verbijzonderde interne controle (VIC) uit, rapporteert de uitkomst aan de internal auditor en informeert de teammanagers	Bc'ers teammanager en domeinmanager	21-3
17	Rapportage audit gereed	De internal auditor beoordeelt de VIC's en stelt een rapportage op voor het MT BUCH	internal auditor	4-4
18	Bespreken rapportage en issuelijst	Business controllers bespreken rapportage in het domein MT	Businesscontroller, MT domein	21-3 t/m - 18-4
19	Bespreken rapportage en issuelijst	De internal auditor bespreekt de issuelijst in MT BUCH	Internal auditor, MT BUCH	18-4
20	Bespreking issuelijst	De concerncontroller bespreekt de aangepaste issuelijst n.a.v. de rapportage VIC in bestuur	Concerncontroller, DT	26-4
21	Bespreken rapportage en issuelijst	De rapportage over 1 ^e tertiaal wordt besproken in het college	Internal auditor/college	26-4

Bijlage 1 Inschatting processen

Proces	significant	risicovol	VIC	
1. Inkopen en (Europees) Aanbestedingsbeleid	ja	ja	ja	bevindingen 2020
2. Inhuur	ja	ja	ja	bevindingen 2020
3. Crediteuren/betaalproces	ja	ja	ja	geen bevindingen 2020
4. Debiteuren	ja	ja	ja	geen bevindingen 2020
5. Huur- en pacht opbrengsten	ja	ja	ja	bevindingen 2020
6. Belastingen/heffingen	ja	nee	nee	uitbesteed
7. Omgevingsvergunningen	ja	ja	ja	geen bevindingen 2020
8. Personeels- en salarisadministratie	ja	nee	ja	geen bevindingen 2020
9. Declaratie personeel	nee	nee	ja	geen bevindingen 2020
10. Verstrekken subsidies	ja	ja	ja	bevindingen 2020
11. Ontvangen subsidies	ja	ja	ja	bevindingen 2020
12. Grondexploitatie	ja	ja	ja	bevindingen 2020
13. Burgerleges	nee	nee	ja	bevindingen 2020
14a. Participatiewet	ja	ja	ja	bevindingen 2020
14b. Wmo	ja	ja	ja	bevindingen 2020
14c. Jeugdhulp	ja	ja	ja	bevindingen 2020
15. Leerlingenvoer	ja	nee	ja	uitbesteed
16. Begrotingswijzigingen	ja	ja	ja	bevindingen 2020
17. BTW	ja	ja	ja	bevindingen 2020
18. IT Audit	ja	ja	ja	bevindingen 2020
19a. Toeslagen problematiek	nee	nee	ja	SISA
19b. Reductie energiegebruik	ja	ja	ja	SISA
19c. OAB (Onderwijsachterstandenbeleid)	nee	ja	ja	SISA
19d. Stimulering Verkeersmaatregelen	ja	ja	ja	SISA
19e. Extern advies Warmtetransitie	nee	ja	ja	SISA
19f. Gebundelde uitkering	ja	ja	ja	SISA
19g. BBZ (Besluit Bijstand Zelfstandigen)	ja	ja	ja	SISA
19h. TOZO	ja	ja	ja	SISA
19i. SPUK Sportvrijstelling	ja	ja	ja	SISA
19j. SPUK Sportakkoord	nee	ja	ja	SISA
19k. Vastgoedtransitie gesloten jeugdhulp	ja	ja	ja	SISA
19l. Subsidieregeling sanering verkeerslawaa	ja	ja	ja	SISA

Bijlage 2 COS 610

Sinds 1 januari 2014 zijn de regels gewijzigd ten aanzien van de voorwaarden waaronder de externe accountant gebruik kan maken en kan steunen op de intern uitgevoerde VIC of in hoeverre deze ondersteunend kunnen zijn voor de externe controle.

Hieronder geven wij kort weer welke eisen van toepassing zijn en hoe dit binnen de Werkorganisatie BUCH wordt ingevuld en nagekomen. Binnen de organisatie blijven we werken met decentrale medewerkers, maar wel onafhankelijk van het door hun gecontroleerde proces, die interne controlewerkzaamheden uitvoeren. De objectiviteit van hun werkzaamheden wordt gewaarborgd door centrale aansturing, het centraal bepalen van de steekproef en centrale review.

Kenmerk	Vereisten	Organisatorische invulling
Objectiviteit van de interne auditors	<ul style="list-style-type: none"> Centrale en onafhankelijke positionering 	<p>De interne auditfunctie is reeds centraal gepositioneerd bij concern control. Deze wordt versterkt met een internal auditor (verbijzonderde) Interne controle, die o.a. de audit op alle financiële processen zal verrichten.</p> <p>De Business controller interne beheersing of de internal auditor zal ook centraal de steekproeven voor de processen trekken. Voor betaal- of ontvangstregels wordt de CMA sampling method gehanteerd met sprongen die afhankelijk zijn van het netto risico (grensbedragen nader te bepalen) en voor de overige processen wordt de selectie zoveel mogelijk bepaald met behulp van een randomizer. In uitzonderingsgevallen wordt handmatig geselecteerd.</p>
Competentie (niveau van deskundigheid) van de interne audit functie	<ul style="list-style-type: none"> Kennis en vaardigheden van de interne auditors moeten op peil zijn 	<p>Kennis & vaardigheden van control is gewaarborgd in hun specifieke opleidingen en ervaringen. De business controllers, die meer affiniteit hebben met de primaire processen, dat de controle ook ten goede zal komen, zullen één of meerdere auditworkshops aangereikt krijgen en moeten volgen.</p>
Systematische en gedisciplineerde benadering door de interne audit functie inclusief een stelsel van kwaliteitsbeheersing	<ul style="list-style-type: none"> Bestaan, toereikendheid en gebruik van gedocumenteerde interne auditwerkzaamheden Aard en omvang interne auditwerkzaamheden Procedures kwaliteitsbeheersing 	<ul style="list-style-type: none"> Ieder gecontroleerd proces zal in 2020 voorzien zijn van een adequate controlechecklist, die op gebruik en documentatie gereviewed zal worden. Aard en omvang wordt berekend op basis van risicoanalyse en financiële omvang en zal vooraf worden afgestemd met de internal auditor VIC. Alle auditwerkzaamheden worden centraal gepland, aangestuurd en beoordeeld. Dit is niet vastgelegd in een procedure, maar is een geaccepteerde en alom gebruikte werkwijze.

Foutenevaluatie

Bij .. van het .. aantal deelwaarnemingen is geconstateerd dat de post niet juist is. De onvolkomenheid is:

- financieel of niet financieel
 herstelbaar of niet herstelbaar
 incidenteel of structureel

Bevinding	Fout of onzekerheid	Incidenteel of structureel	Bedrag van de post

Het totaalbedrag aan fout en/of onzeker is en bedraagt .. % van de gecontroleerde massa. Extrapolatie over de totale massa resulteert in een bedrag van ...

Aanvullende werkzaamheden

Uitbreiding steekproef

Op basis van de bovenstaande bevindingen en foutenevaluatie wordt er een aanvullende deelwaarneming/steekproef van voorgesteld om vast te stellen dat de post getrouw/rechtmatig is.

Herstelacties rechtmatigheid

In deze paragraaf wordt ingegaan op de acties die het domein eventueel kan ondernemen om de tekortkomingen met betrekking tot de rechtmatigheid alsnog te herstellen. Tevens geeft deze paragraaf verbeterpunten aan waarmee het domein..... de rechtmatigheid van het proces kan waarborgen.

Advies

Het domein wordt geadviseerd om in de volgende periode/jaar de volgende acties uit te voeren om getrouw en rechtmatig handelen te borgen:

#	Actie	Wie	Einde datum / status

Eerdere verbeteringsvoorstellen zijn:

opgepakt ja/nee
doorgevoerd ja/nee

Naam en paraaf,

Auditor

Teammanager